

Õiguskantsler

Teie 11.10.2019 nr

Meie 13.01.2020 nr 7-5/191720/2000157

Õppekäigu rahastamine

Lugupeetud avaldaja

Pöördusite õiguskantsleri poole, kuna Te ei ole rahul [] kooli [] klassidele korraldatud õppekäigu eest osalustasu maksmisega. Kirjutasite, et kuna õppekäik oli korraldatud hariva eesmärgiga, oleks pidanud selle eest tasuma kool. Veel leidsite oma avalduses, et valla haridusnõunik rikkus avaliku teabe seadust, sest ei vastanud [] kooli õppekäikude rahastamist puudutavale küsimusele viie tööpäeva jooksul.

Kooli korraldatav tegevus jaguneb õppekavajärgseks ja õppekavaväliseks tegevuseks. Kool võib ise otsustada, kas õpet korraldatakse kooli õppekava kohaselt ka õppekäikudena ([põhikooli riikliku õppekava § 5 lg 4 p 6](#) ja [§ 24 lg 6 p 3](#)), mis on õpilastele kohustuslikud. Õppekavaväline tegevus toetab õppekavajärgset tegevust, kuid õpilased saavad selles osaleda vabatahtlikult. Õppekavajärgne tegevus peab olema õpilastele tasuta, kuid õppekavavälise tegevuse korraldamisel on lubatud osalejalt paluda kaasrahastamist ([põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse § 82 lg 11](#)).

Leian, et [] koolil oli õigus küsida [] tehtud õppekäigu eest osalustasu, kuna tegemist oli vabatahtliku õppekavavälise õppekäiguga. Kahjuks andis õpetaja lapsevanematele eksitavat teavet, et õppekäigust osavõtt on kohustuslik. [] kooli direktor ja [] Vallavalitsuse haridusnõunik siiski selgitasid Teile, et õppekäik oli vabatahtlik. Sõidu korraldamise algatasid vanemad.

Muuseumikülastus on küll hariva sisuga ja õpilaste sotsiaalseid oskusi arendav tegevus, kuid tuleb arvestada, et koolil ei ole võimalik kõiki soovitud õppekäike rahastada. Seega on oluline lapsevanemate ja kooli koostöö, et lastel oleks võimalik osa saada erinevatest tegevustest. Kui selliseid ühisüritusi ei korraldataks, jääksid paljud lapsed ilma suurepärasest teatri-, muuseumi-, filmi-, kontserdi-, loodus- või mõnest muust sarnasest elamusest.

Kui õpilasel ei ole rahapuuduse tõttu võimalik õppekavavälisel õppekäigul või mõnel muul üritusel osaleda, võiks kool koostöös vallaga leida võimalused peret aidata, et õpilane saaks üritusest osa võtta.

[] kooli põhimääruses ei ole kaasrahastamise tingimusi ega korda kehtestatud ning Haridus- ja Teadusministeerium on teinud [] vallale ettepaneku kooli põhimäärust selles osas täiendada.

Õiguskantsleri Kantselei

Kohtu 8, 15193 TALLINN. Tel 693 8404. Faks 693 8401. info@oiguskantsler.ee www.oiguskantsler.ee

Kooli pidaja otsustab, kuidas seda teha. Kui on olemas selge reeglistik, on õppekäikude korraldamine lapsevanematele üheselt mõistetav.

Kooli direktor selgitas Teile, et kool tellis bussi ja ettevõtte esitas teenuse osutamise eest arve koolile. Samasugune olukord oleks olnud juhul, kui bussi oleks tellinud mõni lapsevanem. Tegemist on tellimussõiduga, mille eest tasutakse teenuse osutajale terviksumma arve alusel. Valla haridusnõunik selgitas, et ka vallal ei ole alust Teile arvet väljastada ja et tegemist ei ole tulumaksuseaduses sätestatud koolituskuludega.

Koolil oleks olnud võimalik siiski anda õiend või kviitung selle kohta, et olete tasunud õppekäigu eest sularahas, kui soovisite tasumise kohta tõendit ([võlaõigusseaduse § 95 lg 1](#)). Tegemist oli kooli ja lapsevanemate kokkuleppega, mille kohaselt kool kohustus tellima bussi ja vanemad pidid selle eest tasuma koolile. Kui sõidu korraldaksid lapsevanemad kooli kaasamata (kooliväliselt), peaksid vanemad võtma kogu korraldamise, sh laste turvalisuse tagamise vastutuse, enda kanda.

[] Vallavalitsuse haridusnõunik selgitas õiguskantsleri nõunikule, et õppekäikudeks mõeldud raha ei ole []kooli transpordiraha hulgas eraldi välja toodud. Leian, et [] Vallavalitsus ei pidanud Teile vastama viie tööpäeva jooksul, kuna ilma analüüsimate ei oleks olnud võimalik neid andmeid Teile saata ([avaliku teabe seaduse § 23 lg 2 p 5](#)). Niisuguses olukorras on vastamistähtaeg üldjuhul 30 päeva ([märgukirjale ja selgitustaotlusele vastamise ning kollektiivse pöördumise esitamise seaduse § 6](#)).

Lugupidamisega

/allkirjastatud digitaalselt/

Ülle Madise